

Les 66 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord שמע {sháma} [pa'al] Horen.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon			
Ik (m)	שומע	shome'a	שמעתי	shámatie	אשמע	èshma	אני
Ik (v)	שומעת	shoma'at	שמעתי	shámatie	אשמע	èshma	אני
Jij (m)	שומע	shome'a	שמעת	shámata	תשמע	tishma	אתה
Jij (v)	שומעת	shoma'at	שמעת	shámat	תשמעי	tishm ^e ie	את
Hij	שומע	shome'a	שמע	sháma	ישמע	yishma	הוא
Zij	שומעת	shoma'at	שמעה	shám ^e áh	תשמע	tishma	היא
Wij (m)	שומעים	shom ^e iem	שמענו	shámanoe	נשמע	nishma	אנחנו
Wij (v)	שומעות	shom ^e ot	שמענו	shámanoe	נשמע	nishma	אנחנו
Jullie (m)	שומעים	shom ^e iem	שמעתם	shámatèm	תשמעו	tishm ^e oe	אתם
Jullie (v)	שומעות	shom ^e ot	שמעתן	shámatèn	תשמעו	tishm ^e oe	אתן
Zij (m)	שומעים	shom ^e iem	שמעו	shámoe	ישמעו	yishm ^e oe	הם
Zij (v)	שומעות	shom ^e ot	שמעו	shámoe	ישמעו	yishm ^e oe	הן

Geb. wijs: m: שמע sh^ema, v: שמעי shimie, mv: שמעו shimoe, infinitief: לשמוע lishmo'a

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

Ik sta tegenover de winkel	אני עומד מול החנות	anie omed moel hach ^a noet
אני באתי בשבילו	anie batie bishvilo	Ik kwam voor (ten behoeve van) hem
היא יושבת על הכסא	hie yoshèvèt al hakise	Zij zit op de stoel
הוא הולך בכיוון [של] הבית	hoe holech b ^e kiwoen [shèl] habayiet	Hij gaat in de richting van het huis
הסוס הוא מאחרי המכונית	hasoes hoe me ^a chare hamm ^e choniet	Het paard [is] achter de auto
אנחנו יושבים סביב השולחן	^a nachnoe yosh'viem sáviev hashoelchán	We zitten rondom de tafel
שלום עליכם	sháalom ^a lechèm	Vrede zij jullie

Opdracht 3 Bijbel: Noteer de uitspraak en de vertaling en bedenk waar het staat

wayomèr èlohiem èl-noach, w^eèl bánáw itto lemor

En-sprak God tot Noach, en-zijn-kinderen bij-hem zeggende.

En God zei tegen Noach en zijn zonen met hem. Genesis 9:8.

Psalm 125:2 וירושלם-- הרים, סביב לה: ויהוה, סביב לעמו-- מעתה, ועד-עולם

Yeroeshálayiem – háriem, sáviev láh: waYHWH sáviev l^eammo – me'attáh w^e'ad olám

Jeruzalem – bergen rondom haar: en-God rondom zijn-volk – vanuit-nu en-tot eeuwig.

Rondom Jeruzalem zijn bergen, zo is God rondom zijn volk, van nu aan tot in eeuwigheid.

ויאמרו, אל-משה, דבר-אתה עמו, ונשמעה; ואל-ידבר עמו אל-הים

wayomroe, èl-moshèh, dabber attáh immánoe; w^enishmá'áh*; w^e'al y^edabber imánoe èlohiem

En-zij-zeiden tot Mozes, spreek u met-ons, en-wij-zullen-horen; en-niet zal-spreken met-ons

de Heer. Zij zeiden tegen Mozes: Spreek ú met ons, dan zullen wij luisteren, maar laat God

niet met ons spreken. Exodus 20:15 of 19 (HSV).

* Dit is een aansporende wijs, zie les 67.

Les 67 – Werkwoorden 15 – Aanvoegende wijs

In les 23 maakten we kennis met de Gebiedende wijs, nu gaan we ook naar een paar verwante vormen kijken.

De **Gebiedende Wijs** (*modus imperativus*) is afgeleid van de Toekomende tijd (*imperfectum*), tweede persoon, door het voorvoegsel ת weg te laten en de klanken aan te passen. Bij de hitpa'el wordt de ת vervangen door een ה. Het gaat dan om een *gebod* om iets te doen.

'**Afradende wijs**': Bij een wens, goede raad of niet-streng *verbod* wordt niet het woord לֹא {lo} gebruikt, maar אַל {al}, met de toekomende tijd: אַל-תִּגְנוֹב {al-tignov} Wil toch niet stelen!

Vaak wordt hieraan het woord נָא {ná}, toch, toegevoegd: אַל-נָא תִּגְנוֹב {al-ná tignov}.

Bij de **Verbiedende wijs** (*modus prohibitivus*), een streng verbod, wordt de gewone Toekomende Tijd gebruikt, met het woord לֹא {lo}, zoals we hebben gezien bij de Tien Geboden in les 49: לֹא תִגְנוֹב {lo tignov} Gij zult niet stelen, Exodus/Shemot 20:15.

De **Aanvoegende Wijs** (*modus jussivus*) noemen we in Nederland wel de 'Kookboekenstijl': 'Men neme een ei'. Hij bestaat naast de gewone Toekomende Tijd; het is een verkorte vorm die dient om de wens uit te drukken dat iets zal gebeuren. Bij veel werkwoorden is die verkorte vorm echter helemaal niet korter, zodat het verschil niet te zien is. Een paar voorbeelden:

יִבְנֶה	yivne	Hij zal bouwen	יִבֶּן	yivèn	Hij moge bouwen
יִכְתֹּב	yichtov	Hij zal schrijven	יִכְתֹּב	yichtov	Hij moge schrijven

De **Aansporende Wijs** (*modus cohortativus*): naast de verkorte vorm van de Toekomende Tijd bestaat ook een *verlengde* vorm, die aan het werkwoord de kracht geeft van een aansporing. Hij komt alleen voor in de eerste persoon, enkelvoud en meervoud, en wordt gevormd middels het achtervoegsel הַ, bijgenaamd *ה-paraogicum*. (Hij doet me denken aan de richtings-ה van les 58). De klemtoon valt op dit achtervoegsel, daarom wordt de klank van de tweede lettergreep lichter en verandert een 'o' in een 'e'. Soms wordt het woord נָ toegevoegd.

אֶזְכֹּר	èzkor	Ik zal gedenken	אֶזְכֶּרָה	èzk ^e ráh	Laat ik/moge ik/ik wil gedenken
נִזְכֹּר	nizkor	Wij zullen gedenken	נִזְכֶּרָה	nizk ^e ráh	Laten wij/mogen wij gedenken
נִכְתֹּב	nichtov	Wij zullen schrijven	נִכְתֶּבָה	nicht ^e váh	Laten wij schrijven

Soms krijgen vormen van de toekomende tijd, eindigend op י {ie} en ו {oe}, dus jij (v) en jullie en zij (mv), een extra noen aan het eind, die *paraogische noen* wordt genoemd. Hij verandert niet de betekenis, maar geeft er mogelijk wat meer nadruk aan. In plaats van תִּכְתֹּבוּ {ticht^evoe} staat er dan תִּכְתְּבוּן {ticht^evoen}

Woordenschat

בִּקֵּשׁ, בִּקְשׁ	biqesh [pi'el]	Zoeken, verzoeken
בָּשָׂר	básár (m)	Vlees
גָּדוֹל	gádol (bn)	Groot
יָדִיד	yádied (m)	Vriend, geliefde
יָדִידָה	y ^e didáh (v)	Vriendin, geliefde
סָבַב	sávav [pa'al]	Rondgaan, ronddraaien
קָם	qám [pa'al]	Opstaan לָקוּם (inf).

Dit is een werkwoord dat vele *binyaniem* en betekenissen heeft. Een afgeleid woord is:

מָקוֹם	máqom (m)	Stad, plaats. ('mokum')
שׁוּק	shoeq (m)	Markt שׁוּקִים sh'wáqiem (mv), שׁוּקֵי- shoeke (mv constr)

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord קָם qám [pa'al] Opstaan.

Controleer jezelf op de website www.hebrewatmilah.org/maskilon1/index.htm zie bij קום

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	.....	.....	.....	אָנִי
Ik (v)	קָמָה qámah	קָמַתִּי qam'tie	אָקוּם áqoem	אָנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לָקוּם láqoem

Opdracht 2: Noteer de uitspraak, de vertaling, en de vorm van het werkwoord

Zie de lessen 23, 53 en woordenlijst [Les_75](#).

בְּרַכְךָ יְהוָה, וְיִשְׁמְרֶךָ! .....

אֲדַבְרָה-נָא אֶל-הַמֶּלֶךְ, ...

אָקוּמָה נָא וְאִסּוּבָבָה בְּעִיר, בְּשׂוּקִים וּבְרַחֲבוֹת—אֲבַקֶּשָׁה .....

--אֶלְכָה-לִי אֶל-הַגְּדָלִים, וְאֲדַבְרָה אִתְּם .....

אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי .....

וְאָמַרְתָּ אֲכֹלָה בָּשָׂר .....

Deze Introductie cursus Hebreeuws behoort bij de [Israël-weekbrief](#).

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph de Vries; en.wikipedia.org; biblehub.com;

Basisgrammatica van het Bijbels Hebreeuws, Eburon Uitgeverij; www.programmingbasics.org (illustratie)

Zie ook: Videoles van dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, les Het sterke werkwoord 04, vierde onderwerp.